

TLAČOVÁ SPRÁVA

Nový prieskum ukazuje, že očkovanie, duševné zdravie a klimatická zmena sú pre Slovákov dôležité témy

Bratislava, 19. máj - Európsky týždeň verejného zdravia už niekoľko rokov upriamuje pozornosť spoločnosti na dôležitosť prevencie chorôb, podpory a ochrany zdravia. K centrálnym témam tohto ročníka - očkovanie ako kľúč k prevencii, duševné zdravie a klimatická zmena a zdravie - sa uskutočnili prvé diskusné panely exkluzívneho prieskumu Ako sa máte Slovensko, v spolupráci so Slovenskou asociáciou verejného zdravia (SAVEZ). Prieskum, realizovaný prieskumnou agentúrou MNFORCE, v spolupráci so Sociologickým ústavom Slovenskej akadémie vied (SAV), Ústavom výskumu sociálnej komunikácie SAV a komunikačnou agentúrou SEESAME, je realizovaný kontinuálne na reprezentatívnej vzorke dospelého obyvateľstva¹. Prvýkrát od začiatku pandémie diskutovali o dátach v rámci nového formátu ASMS Vision Boards vedci, odborníci, politickí predstavitelia, novinári a zamestnávateľa. Analyzovali unikátne dáta o súčasných výzvach v oblasti zdravia obyvateľstva a tiež možnosti, ako pretaviť výsledky prieskumu do strategickkej komunikácie, ktorá by lepšie zohľadňovala potreby a postoje ľudí.

Očkovanie ako kľúč k prevencii

Výsledky prieskumu Ako sa máte Slovensko? naznačujú, že Slováci vidia zmysel v preventívnych prehliadkach. Viac ako tri štvrtiny respondentov sa stotožňujú s tým, že preventívne prehliadky odhalia včasné štádiá ochorení. Z výsledkov tiež vyplýva, že pozvanie na preventívnu prehliadku priamo od lekára zvyšuje účasť ľudí na nich. Ďalším spôsobom, ako zvýšiť ich motiváciu k pravidelnej účasti na preventívnych prehliadkach je poskytnúť im možnosť, aby mohli preventívnu prehliadku a následné vyšetrenia absolvovať na jednom mieste. Pomôcť tiež môže presné načasovanie vyšetrenia.

Lekári zohrávajú dôležitú úlohu aj pri zvažovaní nepovinných očkovaní. Pre viac ako 75 % ľudí predstavuje odporúčanie od lekára najdôležitejší faktor pri rozhodovaní sa o nepovinnom očkovaní. Aj napriek tomu, že pandémia preverila postoj Slovákov k očkovaniu, takmer 70 % ľudí nemá na očkovanie jednoznačne vymedzený názor. Účastníci diskusného panelu sa preto zhodujú, že v komunikácii o prínosoch očkovania je potrebné zamerať sa práve na túto skupinu. *“Dáta ukazujú, že informovať nestačí. Ľudia sú si vedomí dôležitosti preventívnych prehliadok, ako aj prínosov očkovania. Do budúcnosti je preto potrebné prehodnotiť a optimálne nastaviť komunikáciu o prevencii a očkovaní, ktorá zohľadní aj tieto zistenia,”* uviedla Zuzana Katreniaková zo Slovenskej asociácie verejného zdravia.

¹Zdroj: Prieskum Ako sa máte, Slovensko? Vision Boards, apríl-máj 2022; MNFORCE, Seesame, Sociologický ústav SAV a Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

Duševné zdravie

Dáta potvrdzujú, že pandémia Covid-19 či vojna na Ukrajine mimoriadne zvýraznili potrebu ochrany duševného zdravia. Viac než pätina oslovených uviedla, že sa ich duševný stav v dôsledku pandémie zhoršil a viac ako 70 % respondentov aj dva mesiace po vypuknutí vojny na Ukrajine pociťuje depresívne pocity či stres. Odborníci počas panelov predstavili aj niekoľko konkrétnych návrhov pomoci a príkladov dobrej praxe. *“Keďže sa v apríli veľmi obávalo vojny na Ukrajine až 74 % respondentov a viac ako tretina z nich zažívala depresívne pocity značnú časť až väčšinu času, zamestnávateľia a štát by mohli zvážiť príspevok na psychologickú pomoc ako jeden zo zamestnaneckých benefitov,”* uviedla Kamila Urban z Ústavu výskumu sociálnej komunikácie SAV. V prípade zhoršenia duševného stavu sa ľudia najčastejšie obracajú na rodinu a priateľov. Odborníci sa preto zhodujú, že do budúca je potrebné podporovať rozvoj komunitnej starostlivosti na Slovensku.

Ako vplýva klimatická kríza na zdravie?

Klimatická zmena predstavuje čoraz vážnejšie riziká aj pre verejné zdravie. Výsledky prieskumu naznačujú, že Slováci považujú klimatickú krízu za problém, pričom jej závažnosť si uvedomuje nielen mladšia, ale aj staršia generácia. Verejnosť tiež vníma dopady klimatickej krízy na zdravie. Takmer 70 % Slovákov tvrdí, že klimatická kríza už dnes negatívne vplýva na ich celkové zdravie. Aktuálne dáta preto naznačujú, že pôvodný argument časovej a geografickej vzdialenosti dopadov klimatickej krízy slabne. Viac ako polovica ľudí však pochybuje o tom, že zdravotníctvo je pripravené čeliť dôsledkom klimatickej krízy a takmer 60 % oslovených udáva, že nemajú žiadne alebo dostatok informácií o možnej prevencii v prípade zhoršenia zdravotného stavu spôsobeného klimatickou krízou. *“Verejnosť vníma klimatickú krízu ako problém. Napriek tomu je tu stále veľký priestor na zvyšovanie informovanosti, pričom je potrebné prihliadať na rôzne potreby ľudí a ukazovať im možnosti riešení,”* hodnotí Katarína Strapcová zo Sociologického ústavu SAV.

Aká je úloha zamestnávateľov v starostlivosti o zdravie?

Výsledky prieskumu tiež ukazujú, že zamestnávateľia zohrávajú v starostlivosti o zdravie dôležitú úlohu. Viac ako 80 % zamestnaných ľudí považuje za dôležité, aby im zamestnávateľia ponúkali zdravotné benefity. Napriek tomu je bez zdravotných benefitov takmer polovica pracujúcich. *“Zamestnávateľia sú pre svojich zamestnancov dôležitým zdrojom informácií, a to aj pri téme zdravia. Skúsenosti nám ukazujú, že okrem informácií sú pre zamestnancov dôležité aj rôzne benefity podporujúce zdravie, napríklad v oblasti prevencie. Veríme, že takéto benefity by mohli byť v budúcnosti samozrejmosťou pre všetkých zamestnávateľov, nielen tých v oblasti zdravotníctva,”* konštatuje Marcelo Pascual, generálny riaditeľ MSD Slovensko.

Medzi benefity, ktoré by zamestnaní ľudia najviac privítali, patrí príspevok na oddych či sabbatical (forma prevencie proti vyhoreniu). *“Aktuálne dáta jednoznačne potvrdzujú, že zamestnanci očakávajú od zamestnávateľov istú formu podpory aj v oblasti duševného zdravia. Malo by to byť prirodzenou súčasťou starostlivosti o zamestnancov. My sme počas pandémie pridali k službám psychológa, na ktoré majú nárok všetci zamestnanci, aj pravidelné Dni duševného zdravia. Zamestnanci reagujú na benefity v tejto oblasti veľmi pozitívne, preto ich chceme rozvíjať aj do budúca. Dúfame, že v tomto smere môžeme byť inšpiráciou aj pre ostatných zamestnávateľov,”* uzatvára Alica Štepanová Kolárová, riaditeľka Ľudských zdrojov, Henkel Slovensko.